

Eesti Pakendiringlus

OÜ Eesti Pakendiringlus

2022. aasta tegevusaruanne

www.pakendiringlus.ee

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed.....	4
3.	Kogumiskohtade tihedus	5
4.	Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused	6
5.	Teavitustegevus.....	8

1. Sissejuhatus

OÜ Eesti Pakendiringlus Eesti on suurima pakendijäätmete kogumismahu ja kliendibaasiga pakendijäätmete taaskasutusorganisatsioon.

Läbi tegevusajaloo on pakendiettevõtetega sõlmitud üle 4500 lepingu. Erinevatel põhjustel (muudatused seadusandluses, majandustegevuse lõpetamine, tegevuse ümberkujundamine) on aruandeid esitanud ettevõtete arv väiksem – 2022. aastal esitas aruandeid 1990 ettevõtet. OÜ Eesti Pakendiringlus käive oli 2022. aastal 7 169 914 eurot.

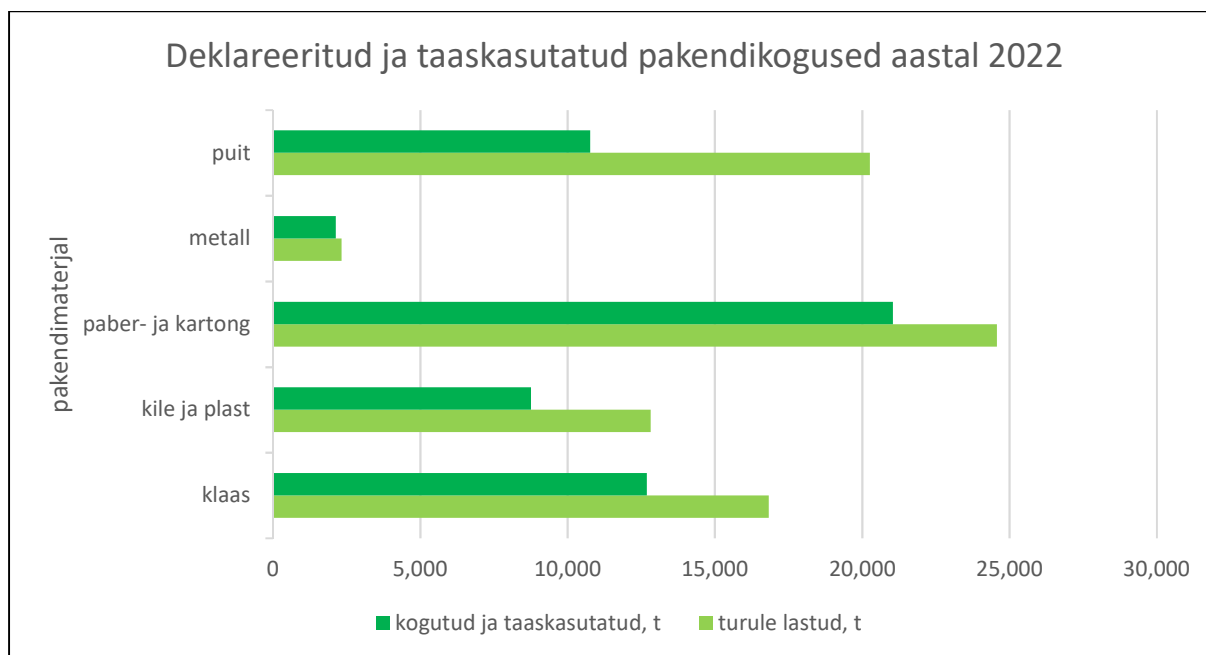
2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed

Aastal 2022 deklareeriti OÜ Eesti Pakendiringlusele kokku ligi 76 848 tonni turule toodud pakendeid. Võrdluseks: 2021. aastal deklareeriti kokku 80 979 tonni turule lastud pakendeid ning 2020. aastal 74 760 tonni pakendeid.

OÜ Eesti Pakendiringluse taaskasutuskogus 2022. aastal oli 55 409 tonni.

Peamiseks pakendite kogumise ja taaskasutusse suunamise partneriks oli 2022. aastal Eesti Keskkonnateenused AS.

Täpsemalt on deklareeritud ja taaskasutatud materjali jaotus toodud joonisel 1.

Joonis 1. Deklareeritud ja taaskasutatud pakendikogused 2022. aastal (tonn)

3. Kogumiskohtade tihedus

OÜ Eesti Pakendiringlus avalike pakendikonteinerite kogumisvõrk ulatus kõikidesse omavalitsustesse juba aastal 2006. Koostöölepingud omavalitsuse territooriumil pakendijäätmete kogumiseks oli 2020. aastaks sõlmitud 76 kohaliku omavalitsustega. Seoses Eestis toimunud haldusreformiga on tulnud mitme kohaliku omavalistuse koostöölepinguid täiendada või uuesti sõlmida, see tegevus jätkus veel 2022. aastal. Kokku oli 2022. aasta lõpuks üle Eesti kasutatava avaliku kogumisvõrgustiku suuruseks üle 3200 pakendijäätmete kogumisvahendit.

Täiendavalt kogume pakendijäätmeid ka korteriühistutest, eramajadest ning ka ettevõtetest.

Avalikuks kasutamiseks mõeldud konteinervõrgustikku uuendame jooksvalt, täiendame olemasolevaid pakendipunkte eri liiki pakendimaterjalide kogumiskonteineritega, lisame konteinereid uutesse pakendipunktidesse ning panustame ka amortiseerunud konteinerite korrastamisse.

Pakendikonteinerite ületäituvus on jätkuvalt probleemiks. Peamiselt on selle probleemi sisuks optimaalseimate tühjendusgraafikute keerukas ennustamine ja korraldamine vastavalt täituvusele. Positiivne on see, et 2022. aastal oli ületäituvusi varasemate aastatega võrreldes oluliselt vähem, kuna avalikke konteinereid on juurde tulnud ning konteinerite täituvuse pidev jälgimine on aidanud graafikuid muuta optimaalsemaks. Lisaks on kaasa aidanud ka 2022. aastal tublisti laienenud tekkekohal kogumine.

Tihti rikub tühjendusgraafikuid mittevastavate jäätmete osakaal konteineris.

Palju parem on olukord pakendikoti või korteriühistute juurest konteineriga kogumisel, kus pakendijäätmete üleandjal lasub vastutus pakendikonteineri sisu eest.

Koostöös Kuhuviia.ee-ga (SA Things) on jooksvalt uueneval veebilehel www.pakendiringlus.ee kaardirakendusena ülevaade kogu Eestis asuvatest pakendikonteineritest. Andmeid täiendatakse jooksvalt.

4. Taaskasutuse teenustasud.

Aastal 2022 toimus mitu muudatust deklareeritavate pakendimaterjalide jaotuses ning ka hinnas. Esmalt muutus jaotus metallpakendite osas – pakendiseadusest tulenevalt tuleb 2022. aasta algusest eraldi deklareerida mustmetallpakend ning värvilisest metallist pakend. Samuti muutus deklareerimisel müügipakendi kategoorias plastpakendile ja paberpakendile jaotus vastavalt materjali ringlussevõetavusele. See tähendab, et eraldi tuleb deklareerida monomaterjalist ning komposiitmaterjalist pakendid. Veel muutus 2022. aastal teenuse hind joogikartongpakendile. Senise 111 €/t asemele hakkas kehtima hind 190 €/t. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud kogutud ja taaskasutatud pakendimassi tonni kohta on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 1. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud 2022. aastal:

Müügipakendid	Tariif
Klaas ja keraamika	108.00 €/t
Paber ja kartong - monopakend	111.00 €/t
Paber ja kartong - komposiitpakend	111.00 €/t
Joogikartong	190.00 €/t
Plast ja kile - monopakend	430.00 €/t
Plast ja kile - komposiitpakend	430.00 €/t
Mustmetall	270.00 €/t
Värviline metall	270.00 €/t
Puit	44.00 €/t
Muu materjal	430.00 €/t
Joogikartong	190.00 €/t
Veo- ja rühmapakendid	
Paber ja kartong	100.00 €/t
Plast	115.00 €/t
Must metall	135.00 €/t

Värviline metall	135.00 €/t
Puit	44.00 €/t

5. Teavitustegevus

Vastavalt pakendiseaduse § 17⁴ lõikele 5 peab keskkonnaministri poolt akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon tegema teavitustööd pakendijäätmete taaskasutamisest minimaalselt mahus 1% kalendriaasta käibest.

OÜ Eesti Pakendiringlus aastakäive 2022. aastal oli 7,17 mln eurot ning teavituskulude minimaalne summa 1% käibest sai teostatud – teavituskulu oli kokku 0,086 mln eurot.

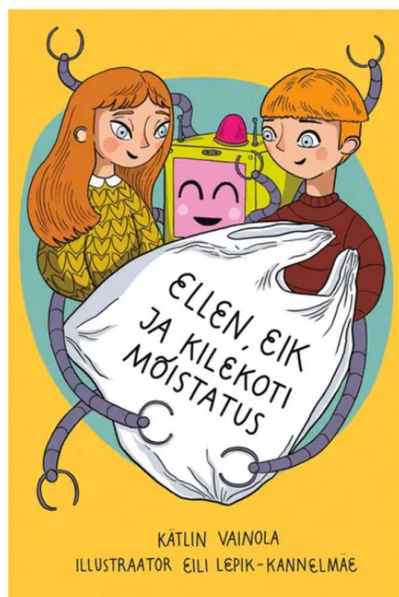
Jätkasime kampaaniaga „Terve elu alles ees“, millega kutsume üles inimesi rohkem klaaspakendeid muudest pakenditest eraldi koguma ja juhime tähelepanu klaasmaterjali pea lõpmatu arvu kordi taaskasutamise võimalusele. Lisasime teavitusmaterjale ning kokkuvõttev saade kampaaniast on leitav [siit](#).

Pilt 1. Kampaania materjal klaaspakendi kogumiskonteinerile.

Samuti jätkasime tööd korteriühistutele suunatud teavitustegevusega, mille eesmärgiks on teha pakendite liigiti kogumisel nende üle andmine kortermajade elanikele võimalikult mugavaks. Läbi suunatud teavitustegevuse on klaaspakendi kogumiskonteineri teenusega liitunud ligi 690 korteriühistust ning segapakendi kogumiskonteineri teenusega ligi 900 korteriühistut (piirkond: Tallinnas ja Tartus ning nende lähiümbruses; Kuressaare ja Kudjape; Viimsi vald). Lisaks kohtkogumisenä pakendikotiteenus, millega on liitunud ca 620 (piirkond: Kuressaare / Kudjape ja Viimsi vald).

Kuigi ettevalmistustööd algasid juba 2021. aastal, siis päris valmis sai keskkonnahariv lasteraamat „Ellu, Eik ja kilekotisaladus“ 2022. aastal (autor Kätlin Vainola, illustraator Eili Lepik-Kannelmäe, välja andja Menu Meedia OÜ). Raamat on mõeldud lasteaia- ja kooli noorematele lastele ning valmis nii eesti- kui ka venekeelsena. Raamat räägib seiklusliku loo sellest, miks kodus tekkivate jäätmete liigiti kogumine oluline on ning mida saab korralikult sorditud jäätmetest edasi teha. Raamatus on ka illustreeritud infolehed toodete eluringist, pakendite jt jäätmete ringlussevõtu võimalustest ning sellest, kuidas keskkonda võimalikult vähe kahjustada.

Pilt 2. Raamat „Ellen, Eik ja kilekoti saladus“.

Huvi raamatu vastu ja esmane tagasiside ajendas välja töötama õpetlik-mängulist programmi lasteaedadele/algkoolidele sorteerimise/liigiti kogumise kohta infotunnina läbiviimiseks. Oleme seda ise aktiivselt pakkunud ja tagasiside on olnud väga positiivne, kuigi arvasime, et see nišš on hästi kaetud. Koha peal on kaasas suur kast erinevat liiki pakendeid ja korralik sorteerimisjaam ning mängime sorteerimist koos lastega usinasti läbi. Koju minnes on lastel rohkem teadmisi, miks, mida ja millisesse kogumiskonteinerisse võiks eraldi koguda, mis pakenditest edasi saab ning ka vahendid kodus olevate erinevate kogumiskastide tähistamiseks, et kõik pereliikmed saaksid head eeskuju järgida. Kokku oleme 2022. a sügisel (september kuni detsember 2022) külastanud 33 lasteaeda ja algkooli, seal 68 rühma ja kokku oleme (pakendi)jäätmete liigiti kogumise mängulist õpet läbi viinud 1288 lapsega. Näitena kokkuvõtlik artikkel sorteerimise õppetunni kohta on leitav [siit](#). See tegevus on planeeritud jätkuma ka järgnevatel aastatel.

Pilt 3. Sorteerimise õppepäevad lasteaias (allikas: Pirita-Kose lasteaed ja Mooniõied lasteaed).

Pilt 4. Jäätmete sorteerimiskapid Saaremaa valla koolides (allikas: Martin Juurmaa).

Nagu üle-eelmiselgi aastal, nii ka 2022. a panustasime Ringmajandusettevõtete Liidu (ERMEL) liikmena kohaliku omavalitsuse ja ettevõtetega koostöös projekti, millega said Saaremaa ja Muhumaa kõik koolid endale jäätmete sorteerimisjaamad. Kokku 20 kooli õpilastel ning töötajatel on võimalik nüüd olmejäätmeid sortida neljaks: pakendi-, bio-, paber/papp- ja segaolmejäätmete. Rohkem infot projekti kohta on leitav [siit](#). Sarnane projekt on 2023. a elluviimisel ka Lääne-Harju vallas.

Aastal 2022 panustasime digitaalsesse meediasse, nii oma veebilehe täiendamisse kui ka *Facebooki* ning *Youtube* kanalitele sisu tootmisel. Sealt leiab juhendeid, selgitavaid tekste, saateid ja ka videoid, mis on Pakendiringluse osaluspanusega toodetud, eesmärgiga tõsta elanike keskkonnateadlikkust ning motiveerida üha enam inimesi pakendijäätmeid sorteerima. Kui tead, mis sinu poolt pakendikonteinerisse viidud pakendimaterjalist edasi saab, siis see võib olla heaks ajendiks hoogsamalt liigiti koguma hakata. Heaks näiteks on keskkonnasaade „Jälg“, kellega 2022. aastal koostöös valmisid saated plastjäätmete ja klaasjäätmete kogumisest ja ringlussevõtust, need on leitavad vastavalt [siin](#) ja [siin](#). Eesmärgiks on, et pakendijäätmete vältimise, liigiti kogumise ja ringlusesse suunamise kohta vajalik teave võimalikult paljudeni jõuaks.

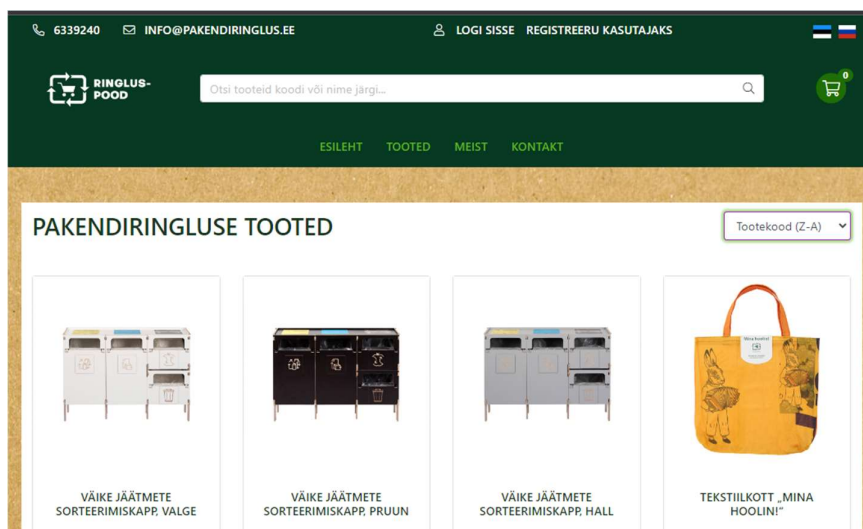
Pilt 5. Kuvatõmmis keskkonnasaatest „Jälg“ – klaaspakendi ringlussevõtt.

Oleme läbi viinud küsitluse kohalike omavalitsuste seas selle kohta, kuidas hinnatakse koostööd, kuidas oleme avalikkusele suunatud kogumisvõrgustiku haldamisega hakkama saanud ning millised parandusettepanekuid neil on. Hea meel on välja tuua, et pea kõigis

omavalitsustes on koostööd hinnatud viimastel aastatel paremuse poole liikunuks. Oleme ettepanekuid töösse võtnud ja tegutsenud: eelkõige konteinerite tühjendusgraafikuid optimaalsemaks kohandanud ning pakendijäätmete kogumiskohti lisanud ning amortiseerunud konteinereid korrastanud. Koostöö tihendamise osas viisime detsembris 2022 läbi infotund kõigile Viimsi valla elanikele teemal, kuidas seoses valla uuenenud jäätmehoolduseeskirjaga pakendeid ja neist moodustunud jäätmeid liigiti koguda ja mugavalt tasuta ära anda. Sarnaseid infotunde just korteriühistutele, aga ka kõigile teistel huvilistele, plaanime korraldada edaspidi. Kindlasti neis omavalitsustes, kus pakendijäätmete liigiti kogumine on omavalitsuste poolt korraldatud jäätmeveoteenuse raames hangitud või kohustuslikuks tehtud TKO-lt pakendi kogumislahendus võtta.

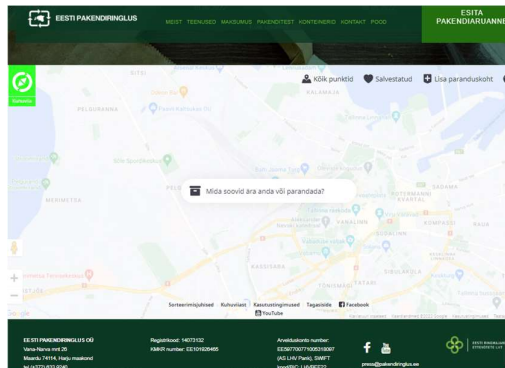
Eelmisel aastal pakkusime asutustele/organisatsioonidele/ettevõtetele (ka neile, kes ei pruugi olla pakendiseaduse mõistes pakendiettevõtjad) võimalust viia koha peal läbi (pakendi)jäätmete liigiti kogumise ülevaatusi. Selle raames saame koos kollektiiviga üle vaadata, kuidas on jäätmemajandus asutusesiseselt korraldatud ning kas ja kuidas saaks seda efektiivsemaks ning keskkonnahoidvamaks muuta. Ka see ettevõtmine on saanud palju positiivset tagasisidet. Aruteludel ja seminaritüüpi üritustel oleme kohanud, et inimesed on liigiti kogumise / sorteerimise ise enda jaoks keeruliseks mõelnud. Kui mõttevahetuste käigus ja müüte murdes jõuame ühiselt arusaamisele, et mis on pakend ja pakend kuulub pakendikonteinerisse, siis tekib heureka-momente, et sorteerimine on tegelikult lihtne.

2022. aastal valmis ka meie ringmajandust toetavate toodete e-pood. Veebipoes on saadaval tooted, mis aitavad kaasa teadlikkuse tõusule jäätmete liigiti kogumise vajalikkusest ning muudavad liigiti kogumise ka mugavamaks. Kogu veebipoe toimimisest saadav tulu suunatakse teavitus- ja keskkonnahariduslikesse tegevustesse.

Pilt 6. Veebipood www.ringluspood.ee

Lisaks jätkus pikaajaline hea koostöö ka Kuhuviia.ee-ga, millesse on kaasatud ka teised tootjavastutusorganisatsioonid. Teavituskoostööd tegime koostöös ka Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-ga Viimsi vallas kogumislahenduse muutuse raames.

Pilt 7. Kuvatõmmis - kaardirakenduse kujutis veebilehelt www.pakendiringlus.ee

Seniste meediakajastuste ülevaade on kirjale lisatud (Lisa 1. Eesti Pakendiringlus OÜ meediakajastus 2022).